

Відповідно до початкової редакції статуту нашої лікарні від 1999 р., зазначалося, що як юридична особа, наш заклад охорони здоров'я виступає під найменуванням "N-ська центральна районна лікарня". За час чинності цієї редакції статуту нами у 2006 р. було одержано ліцензію для провадження господарської діяльності з розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуску, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. У 2007 р. наш статут було викладено у новій редакції, згідно з якою зазнало змін найменування нашої лікарні, а саме — Комунальний заклад N-ської районної ради "N-ська центральна районна лікарня". Згідно з актом нещодавньої перевірки контролюючого органу, нам було вказано з'явитися у Державний комітет з контролю за наркотиками для розгляду питання про анулювання виданої нам ліцензії.

Чи має право державний орган ліцензування анулювати ліцензію через зміну найменування закладу охорони здоров'я?

У питанні про можливість і правомірність анулювання ліцензії через зміну найменування юридичної особи слід виходити з такого.

Згідно з ч. 1 ст. 21 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 01.06.2000 р. (надалі — Закон), підставою для анулювання ліцензії, зокрема, є акт про встановлення факту неподання в установлений строк повідомлення про зміну даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії.

Слід зауважити, що положення ч. 2 ст. 21 Закону, відповідно до якого орган ліцензування приймає рішення про анулювання ліцензії протягом десяти робочих днів з дати встановлення підстав для анулювання ліцензії, яке вручається (надсилається) ліцензіату із зазначенням підстав анулювання не пізніше трьох робочих днів з дати його прийняття, сформульоване в імперативній (обов'язковій) формі. Іншими словами, орган ліцензування за наявності передбачених Законом для цього підстав не те, що має право, а зобов'язаний анулювати ліцензію.

Відтак, для вирішення питання про правомірність анулювання ліцензії у нашому випадку необхідно з'ясувати: 1) чи статут закладу охорони здоров'я є документом, що повинен додаватися до заяви про видачу ліцензії; 2) чи було змінено дані у статуті.

У ч. 5 ст. 10 Закону вказано, що для окремих видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, до заяви про видачу ліцензії (крім копії свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності або копії довідки про внесення до ЄДРПОУ, засвідченої нотаріально або органом, який видав оригінал документа) також додаються документи, вичерпний перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування.

Так, відповідно до п. 45 Переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності, затвер-

дженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2001 р. № 756, для одержання ліцензії на право провадження господарської діяльності з розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуску, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, юридичній особі до заяви про видачу цієї ліцензії необхідно додати, окрім іншого, засвідчені в установленому порядку копії установчих документів.

Згідно з ч. 1 ст. 57 Господарського кодексу України, установчими документами суб'єкта господарювання є рішення про його утворення або засновницький договір, а у випадках, передбачених законом, статут (положення) суб'єкта господарювання. Отже, про визнання статуту установчим документом юридичної особи повинна бути пряма вказівка у відповідному законі. Саме про такий випадок йдеться у ч. 3 ст. 16 Закону України "Основи законодавства про охорону здоров'я", відповідно до якої заклад охорони здоров'я здійснює свою діяльність на підставі статуту, що затверджується власником або уповноваженим ним органом.

Отже, статут закладу охорони здоров'я є тим документом, який повинен додаватися до заяви про видачу ліцензії.

Законодавче положення про зміну даних у статуті не має однозначного тлумачення. Зокрема, постає питання, що слід розуміти під даними, зміна яких породжує відповідні правові наслідки, зокрема у нашому випадку, ті, які пов'язані з видачею та дією ліцензії. Проблема полягає у розмежуванні понять зміни документа як такого та зміни "даних, зазначених у документі". А саме необхідно з'ясувати, чи це тотожні у юридичному сенсі поняття, чи все ж між ними існує певна різниця. Вважаємо, що перше поняття є ширшим і означає будь-які текстові зміни документа, тобто включає в себе друге, яке, своєю чергою, полягає у зміні конкретно визначених реквізитів чи положень документа. Тому, повертаючись до статуту, під такими його даними слід розуміти ті відомості, зазначення яких є обов'язковим, відповідно до законодавчих приписів, і становлять його зміст. Зокрема, це відомості про найменування, адресу, мету і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутних та інших фондів, порядок розподілу прибутків і збитків, про органи управління і контролю, їх компетенцію, порядок прийняття ними рішень та ін. (ч. 4 ст. 57 Господарського кодексу України, ч. 1 ст. 88 Цивільного кодексу України). Перелік цих обов'язкових відомостей є вичерпним, але зміст статуту не обмежується лише ними.

Для повного аналізу правової ситуації слід з'ясувати й питання про те, що розуміють під самими "змiнами" даних. Якщо проводити аналогію із законодавчими актами, то, як впливає, зокрема, з норм Конституції України, під змінами законодавчого акта слід розуміти як безпосередню зміну певного його положення (норми), так і доповнення новим положенням (нормою) (ст. 9, 22, 85, 106, Розділ XIII Конституції України). Отже, доповнення статуту новими даними, навіть за умови, що незмінними залишаються попередні дані, слід вважати зміною даних у статуті. Тому, навіть незважаючи на викладення статуту у новій редакції, вже хоча б ті його зміни, які стосувалися положень про найменування закладу охорони здоров'я і полягали саме у їх доповненні, слід вважати зміною даних у статуті.

Відтак, виходячи з положення ч. 1 ст. 17 Закону про те, що ліцензіат (*тобто заклад охорони здоров'я*) зобов'язаний повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії, враховуючи, що статут закладу охорони здоров'я є таким документом, а доповнення положень у ньому щодо найменування закладу є зміною його даних, то неподання відповідного повідомлення про такі зміни протягом десяти робочих днів з часу їх виникнення та набуття ними чинності (про що складено відповідний акт) є безумовною підставою для прийняття рішення органом ліцензування про анулювання ліцензії.

Однак варто відзначити, що у розглянутому нами випадку не слід плутати зміну даних у статуті щодо найменування закладу охорони здоров'я із зміною самого найменування, яка теж породжує відповідні правові наслідки. Це пов'язано з тим, що Закон у разі зміни певних обставин встановлює обов'язок переоформити ліцензію.

Так, відповідно до ст. 16 Закону, зміна найменування юридичної особи (якщо зміна найменування не пов'язана з реорганізацією юридичної особи) є підставою для переоформлення ліцензії.

Відповідно до ч. 1 ст. 90 Цивільного кодексу України (надалі — ЦК України), юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму. Згідно з п. 1.1. Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу, затверджених наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 09.06.2004 р. № 65 (надалі — Вимоги), у найменуванні юридичної особи зазначаються її організаційно-правова форма та назва.

Отже, найменування юридичної особи складається з двох частин: перша частина — це вказівка на організаційну правову форму юридичної особи, а друга — це, власне, оригінальна (неповторна) назва юридичної особи.

Згідно з ч. 1 ст. 104 ЦК України, юридична особа припиняється у результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам — правонаступникам (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації. З цього законодавчого положення випливає, що формами реорганізації юридичної особи є злиття, приєднання, поділ, перетворення, а також виділ (ст. 109 ЦК України).

Відповідно до ч. 1 ст. 108 ЦК України, перетворенням юридичної особи є зміна її організаційно-правової форми.

Отже, повертаючись до ст. 16 Закону України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”, доходимо висновку, що переоформлення ліцензії у разі зміни найменування юридичної особи (якщо така зміна не пов'язана з реорганізацією юридичної особи) здійснюється лише у тому випадку, коли змінюється назва юридичної особи (друга частина найменування). Зміна ж організаційно-правової форми (першої частини найменування) має своїм правовим наслідком анулювання ліцензії (абз. 4 ч. 1 ст. 21 Закону, ч. 2 ст. 104 ЦК України).

У розглянутому конкретному випадку відбулося не зміна найменування юридичної особи, а його уточнення шляхом зазначення її організа-

ційно-правової форми. З викладеного випливає, що у статуті редакції 1999 р. не було вказівки на організаційно-правову форму N-ської центральної районної лікарні. У 2007 р. була прийнята нова редакція Статуту, в якій повне найменування N-ської ЦРЛ визначається як Комунальний заклад N-ської районної ради "N-ська центральна районна лікарня". Тобто назва як частина найменування юридичної особи не зазнала жодних змін, а організаційно-правова форма, яка раніше не була визначена, отримала своє закріплення в установчому документі, а не була змінена. Отже, й підстав для переоформлення ліцензії у цій ситуації не виникало.